

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. április 5.
(OR. en)

8591/24

ENER 168
ENV 393
COMPET 400
TRANS 191
CONSOM 145
IND 202
ECOFIN 411

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2024. március 22.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2024) 136 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
Jelentés az európai energiaárakról és -költségekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 136 final.

Melléklet: COM(2024) 136 final

Brüsszel, 2024.3.22.
COM(2024) 136 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Jelentés az európai energiaárakról és -költségekről

1. BEVEZETÉS

2020 óta az európai és a globális energiapiacok súlyos válságban vannak. Ez számos tényezőnek tudható be, kezdve a Covid19-világjárvány okozta recesszióval, amelyet 2021-ben a Covid19-világjárvány utáni erőteljes globális gazdasági helyreállítás, a megújulóenergia-termelők számára kedvezőtlen időjárási feltételek bekövetkezése és a franciaországi atomenergia-flotta üzemzünetei követtek. Az Ukrajna ellen 2022 februárjában indított teljes körű orosz megszállást követően a válság – az 1970-es évek olajválságaihoz hasonlóan – új dimenzióba került, és példátlan zavart okozott Európa földgázellátásában, ami minden addiginál magasabb gáz- és villamosenergia-árakhoz vezetett.

Az EU egységesen, határozottan és szolidaritás tanúsításával reagált erre a válságra. A cseppfolyósított földgáz (LNG) fokozottabb behozatala csökkentette az európai gázellátás feletti orosz befolyást. A gyorsan meghozott közös uniós vészhelyzeti intézkedések a gázmegtakarítás, a gáztározók feltöltése, a közös gázbeszerzés, a gázvészhelyzetekre vonatkozó szolidaritási szabályok szigorítása, a villamosenergia- és a gázárcsökkentés, valamint a magas árak fogyasztókra gyakorolt hatásának enyhítése iránti igényre irányultak. A gázárak 2022 végéig nagyon magasak maradtak, ezt követően a szabályozási intézkedések, a mérséklődött kereslet és az egyéb piaci fundamentumok javulása miatt fokozatosan, kezelhetőbb szintre csökkentek.

Mindazonáltal az energiaimporttól kevésbé függő, dekarbonizált európai energiarendszerre való átállás ügye soha nem volt hangsúlyosabb vagy egyértelműbb. A sikeres energetikai átállás, a megújulóenergia-termelés és az energiahatékonyság fokozása nemcsak a szén-dioxid-kibocsátást csökkentené, hanem megvédené az európai háztartásokat és vállalkozásokat az áringadozástól, csökkentené az importált és drága fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünket, és megerősítené Európa stratégiai autonómiáját. Az energiának megfizethetőnek kell maradnia a háztartások és a vállalkozások számára, olyan szabályozási feltételek mellett, amelyek lehetővé teszik a további dekarbonizációhoz szükséges technológiákba való beruházásokat.

E jelentés célja, hogy átfogó tájékoztatást nyújtson annak megértéséhez, hogy hogyan alakultak az energiaárak és -költségek az EU-ban 2010 és 2022 között, illetve – amennyiben rendelkezésre állnak adatok – 2023 közepéig bezárólag¹. A jelentés **az energiaárakra jellemző tendenciákat** vizsgálja a villamos energia, valamint a földgáz és a kőolajtermékek esetében, részletesen áttekinti az energiaárakat alakító **piaci és szabályozási tényezőket**, és nemzetközi összehasonlításokat közöl. Azt is értékeli, hogy az energiaköltségek mennyire jelentősek és milyen hatással vannak az európai vállalkozások és háztartások számára. Elemzi az **EU energiaimport-számlájának alakulását**, egyes kiválasztott ipari ágazatok energiaköltség-hányadát, valamint **az energiakiadásoknak a háztartások költségvetésére gyakorolt hatását**. Az **energiaadók** mint államháztartási bevételi források jelentőségét is megvizsgálja.

A jelentés – a korábbi kiadásokhoz² hasonlóan – egy részletes tanulmányból³ és az Európai Bizottság saját munkájából származó adatokra és elemzésekre hagyatkozik. A jelentés elsősorban nyilvános statisztikai forrásokat vett figyelembe, amelyeket több, konkrét adatgyűjtés egészített ki. A brexitet követően a jelentés az EU-27-re összpontosít.

¹ Néhány referenciaértéket – a rendelkezésre állásuk függvényében – 2023 szeptemberében frissítettünk a rendelkezésre álló legfrissebb adatok tükrözése érdekében.

² COM(2016) 769 final, COM(2019) 1 final és COM(2020) 951 final.

³ A tanulmányt a Kiadóhivatal közreműködésével tesszük közzé.

2. AZ ENERGIAÁRAKRA JELLEMZŐ TENDENCIÁK

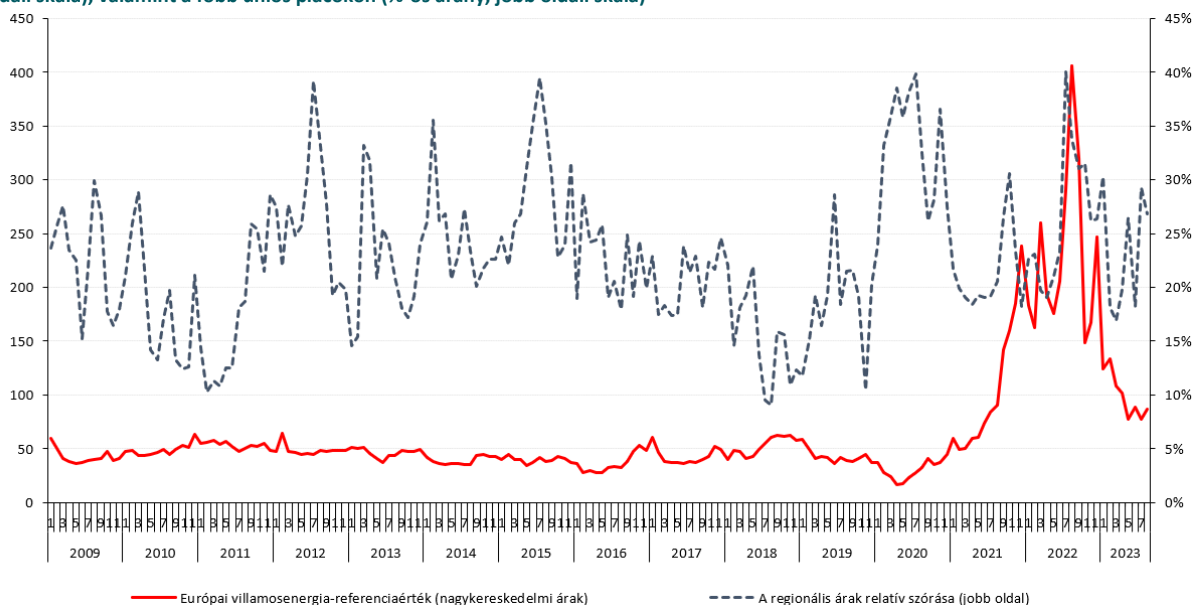
2.1. Villamosenergia-árak

2015 és 2019 között az európai **nagykereskedelmi villamosenergia-árak** 40 és 60 EUR/MWh között ingadoztak. Az **azonnali árak** 2018 végéig viszonylag stabilak voltak, majd 2019-ben az alacsony kereslet, az alacsonyabb tüzelőanyag-költségek és a fokozottabb megújulóenergia-termelés miatt csökkentek. 2020-ban a Covid19-világjárvány a villamos energia iránti kereslet további jelentős visszaeséséhez vezetett, ami a növekvő megújulóenergia-termeléssel együtt a nagykereskedelmi árakat rendkívül alacsony szintre (2020 májusában 17 EUR/MWh-ra) szorította, és egyre gyakoribbá tette a napközbeni negatív árakat is.

A Covid19-válságot követő, 2021-ben kezdődött gazdasági helyreállítás az EU gázellátásába való orosz beavatkozás, végül pedig Ukrajna orosz megszállása kiterjedt zavart idézett elő a globális és az európai energiapiacokon. Ez hatással volt az EU-n belüli nagykereskedelmi villamosenergia-árakra is, mivel a magasabb gázárak (lásd a gázzal szembeni 2.2. fejezetet) a villamos energia árát 150–270 EUR/MWh-ra emelték (11). Európában a nagykereskedelmi villamosenergia-árakat gyakran a marginális technológiát képviselő gáztüzelésű erőművek határozzák meg. A gáztüzelésű erőművekben végzett villamosenergia-termelés olcsóbb villamosenergia-termelési forrásokkal való felváltásának korlátozott lehetőségei, továbbá az alacsony szintű hidroelektromosság- és megújulóenergia-termelés, valamint a nukleáris üzemzavarok miatt a villamosenergia-árak 2022-ben rekordmagas szintre emelkedtek (2022 augusztusában elérték a 400 EUR/MWh-t).

2022 vége óta azonban a csökkenő gázárak, a visszafogottabb kereslet, a több nukleáris és megújulóenergia-termelés és a vízkészletek helyreállításának általános tendenciája következtében visszatértek a viszonylag alacsonyabb árak (2023 első felében 70 és 120 EUR közé).

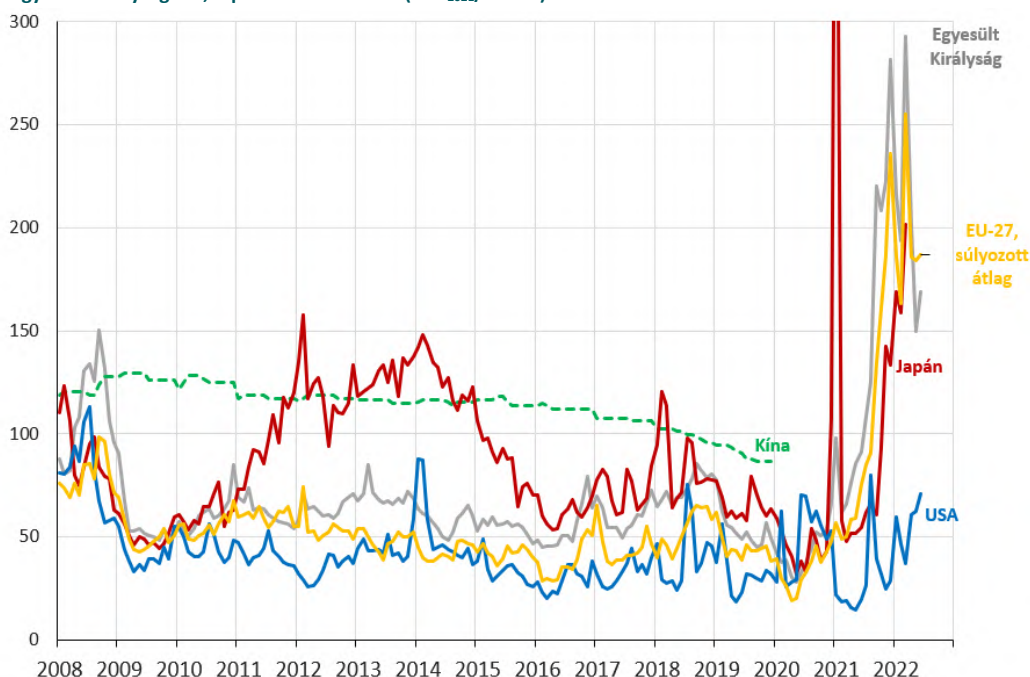
1. ábra: A másnapi alapterhelésű villamos energia havi átlagos nagykereskedelmi árának alakulása Európában (EUR/MWh, bal oldali skála), valamint a főbb uniós piacokon (%-os arány, jobb oldali skála)

Forrás: Trinomics et al. (2023), az S&P Platts és az ENTSO-E adatai alapján

Az energiaválságot megelőző évtizedben az európai nagykereskedelmi villamosenergia-árak alacsonyabbak voltak, mint Japánban és Kínában (2. ábra), illetve hasonlóak voltak azokhoz, és historikusan (akár 40 %-kal) magasabbak voltak az USA-ban alkalmazott áraknál. Az energiaválság és Oroszország ukrajnai háborúja nyomán az európai és az ázsiai árak közeledtek egymáshoz. Az USA-ban alkalmazott árak a bőséges belföldi gáztermelésnek köszönhetően viszonylag alacsonyak maradtak, és az európai nagykereskedelmi villamosenergia-árak 2–5-ször magasabbak voltak az USA-ban alkalmazott áraknál. A nagykereskedelmi villamosenergia-árak az Egyesült Királyságban és Japánban hasonlóképpen emelkedtek. A kínai villamosenergia-árak a 2020 előtti kiterjedt támogatások meglétét tükrözhetik (nincs több rendelkezésre álló százalékos adat).

2. ábra: A másnapi nagykereskedelmi villamos energia havi átlagos árának összehasonlítása az EU-ban, az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban, Japánban és Kínában (EUR₂₀₂₁/MWh⁴)

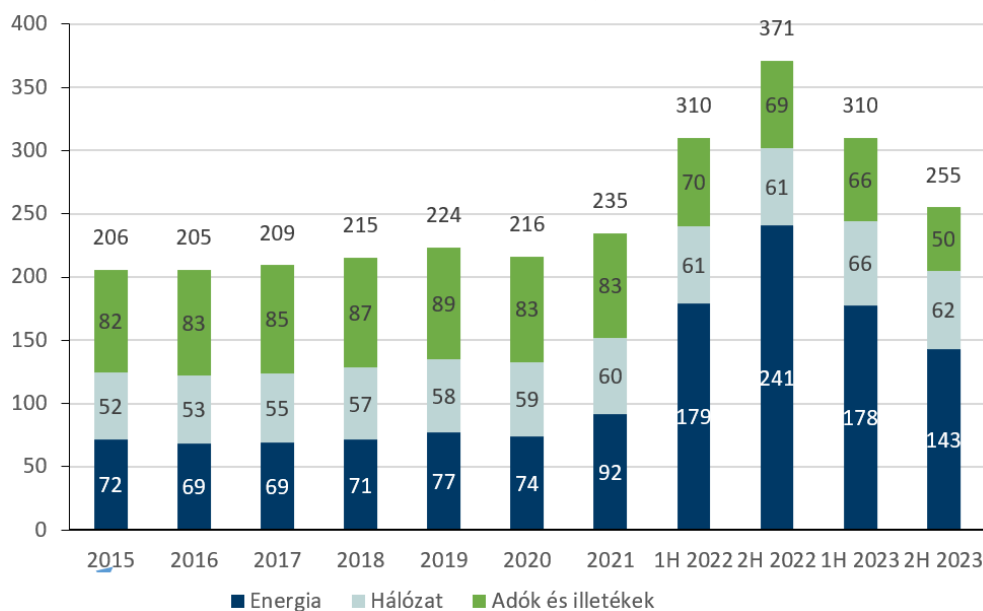

Forrás: Trinomics et al. (2023), az S&P Platts, az ENTSO-E, a JEPX, az EIA és a CEIC adatai alapján.

Hosszú ideig tartó (2010–2019) viszonylagos stabilitást követően a **kiskereskedelmi villamosenergia-árak** – az emelkedő nagykereskedelmi árakra reagálva – 2021-ben jelentősen emelkedni kezdtek (3. ábra). A kiskereskedelmi árak általában magasabbak a nagykereskedelmi áraknál, de 2021 vége óta alacsonyabbak a válság alatti nagykereskedelmi árcsúcsoknál (például közvetlenül Ukrajna megszállása után és 2022 nyarán).

⁴ Minden árat 2021. évi, EUR-ban kifejezett árakra váltottunk át.

3. ábra: Az EU-27-re vonatkozó háztartási villamosenergia-árak súlyozott átlagának összetétele (EUR/MWh)

Forrás: Trinomics et al. (2023), az Eurostat és a VaasaETT adatai alapján

Erre azért került sor, mert a nagykereskedelmi árak gyors ütemben és jelentős mértékben emelkedtek, tükrözve a kereslet és a kínálat kiegyensúlyozásának szükségességét. Másrészt a kiskereskedelmi árakba való továbbhárítás ténye a kiskereskedők piaci helyzetét tükrözte, és azt az ellátási stratégiáik (például hosszú távú szerződések és egyéb árfedezet), a tagállamokban alkalmazott szerződések szerkezete (dinamikus áras, illetve fix áras szerződések), a kiskereskedelmi verseny szintje, valamint az állami beavatkozások mérsékeltek⁵. Az átlagos uniós kiskereskedelmi villamosenergia-árak a nagykereskedelmi árnál nagyjából hat hónappal később, 2021 végén emelkedni kezdtek. 2022 októberében érték el a legmagasabb szintet, majd 2023-ban – a csökkenő nagykereskedelmi árak miatt – mérséklődtek.

Ami a villamosenergia-árak összetevőit (energiaköltségek, hálózati díjak, adók és illetékek) illeti, a villamos energia kiskereskedelmi árának emelkedését 2021–2022-ben az energiaköltség-összetevő (főként a nagykereskedelmi árak, valamint az energiaszolgáltatók által felszámított felárak) növekedése és sokkal kisebb mértékben a hozzáadottérték-adó (héta) emelkedése okozta. A hálózati díjak stabilak maradtak, míg az energiaadók ugyanebben az időszakban kismértékben csökkentek, ami a válságra adott ideiglenes szakpolitikai választ tükrözi.

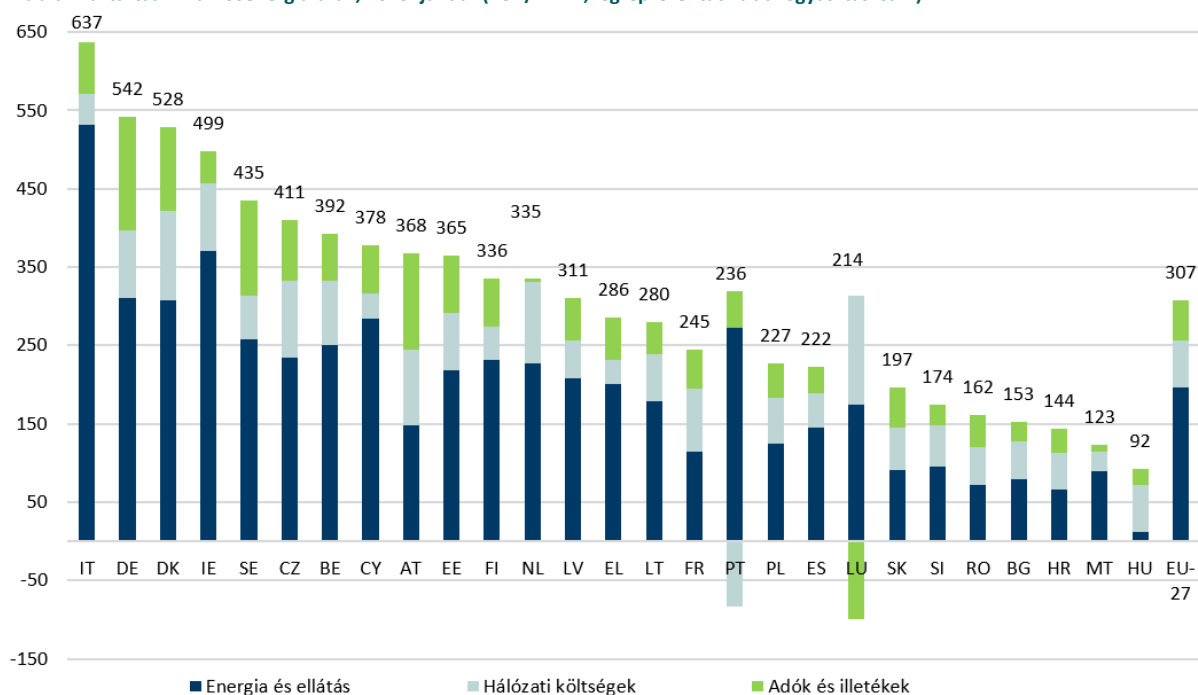
Konkrétan: az EU-27-ben az átlagos kiskereskedelmi villamosenergia-ár 9 %-kal (+ 19 EUR/MWh-val), 235 EUR/MWh-ra emelkedett 2020 és 2021 között. 2022 első felében az árak 310 EUR/MWh-ra (+ 32 %-kal), 2022 második felében pedig 371 EUR/MWh-ra (+ 20 %-kal) emelkedtek. 2023 első felében a nagykereskedelmi piacok visszaesését követően a kiskereskedelmi árak 310 EUR/MWh-ra (16 %-kal) csökkentek. A villamos energia kiskereskedelmi ára 500 EUR/MWh felett tetőzött Ausztriában, Belgiumban, Dániában, Németországban, Olaszországban és Hollandiában.

A háztartásoknak felszámított kiskereskedelmi árak összetétele és szintje tagállamonként igen eltérő (4). A háztartások számára a villamos energia kiskereskedelmi ára 2023 januárjában

⁵ Lásd: 2023. évi jelentés az EU-ban nyújtott energiatámogatásokról, COM(2023) 651, 2023. október 24.

637 EUR/MWh (Olaszország) és 92 EUR/MWh (Magyarország) között mozgott, a különbség nagy része egyértelműen az energia-összetevőnek tulajdonítható (a 4. ábrán látható kék oszlop). Litvániában, Luxemburgban és Hollandiában az energiaadó-kedvezmények, valamint Portugáliában a hálózati díjakra nyújtott kedvezmények egyes esetekben jelentősen csökkentették az adott országokban a fogyasztók által ténylegesen fizetett kiskereskedelmi árat. Bulgária, Magyarország, Írország és Lettország az energiaár-válság kezelését célzó nemzeti intézkedéseinek részeként 0 EUR/MWh-ra csökkentette a villamos energiára kivetett energiaadókat és -illetékeket.

4. ábra: Háztartási villamosenergia-árak, 2023. január (EUR/MWh, legrepresentatívabb fogyasztási sáv⁶)

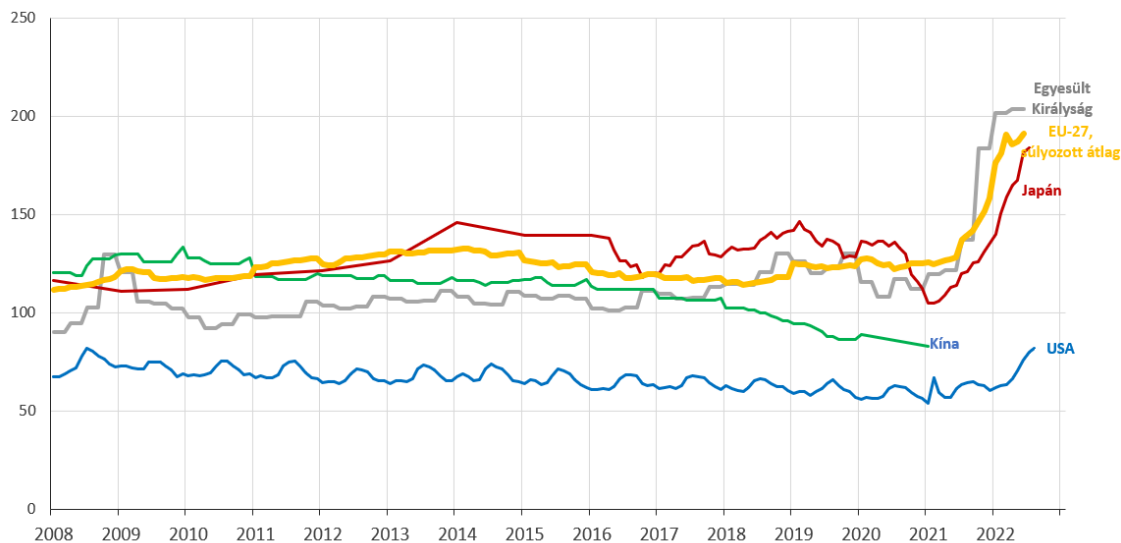

Forrás: Trinomics et al. (2023), az Eurostat és a VaasaETT adatai alapján

Az 5. ábra az ipari villamos energia kiskereskedelmi árának 2008 és 2022 közötti alakulását mutatja be az EU-ban, az Egyesült Államokban, Japánban és más országokban. Az átlagos ipari kiskereskedelmi villamosenergia-árak Japánban és az EU-27-ben hasonlóan magas szinten vannak, míg az USA-ban jóval alacsonyabbak az árak, mint az EU-ban (körülbelül 2-3-szor alacsonyabbak). Az uniós és a japán átlagárak 2020 óta tartó emelkedése egyértelmű. 2022-ben az USA-ban is elkezdtek emelkedni az árak, bár továbbra is jelentősen elmaradnak az uniós szinttől. A százalékos arányt tekintve 2021 januárja és 2022 júniusa között az uniós átlagárak (+231 %) és az USA-beli árak (+225 %) viszonylag hasonló ütemben emelkedtek.

⁶ A legrepresentatívabb sáv az a sáv, amelynél bármely adott tagállamban a teljes fogyasztáson belüli részesedés a legnagyobb. Míg az összehasonlító elemzés fő hivatkozási pontjaként az egyenáram-alapú sáv használatos, előfordulhat, hogy más tagállamokban egy másik sáv a legrepresentatívabb.

5. ábra: Az ipari villamos energia kiskereskedelmi ára az EU-27-ben, az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban, Kínában és Japánban (EUR₂₀₂₁/MWh⁴)

Forrás: Trinomics et al. (2023), S&P Platts, Eurostat, US DoE, Enerdata (NBS, E-Stats, BEIS, KESIS), IEA.

2.2. Gázárak

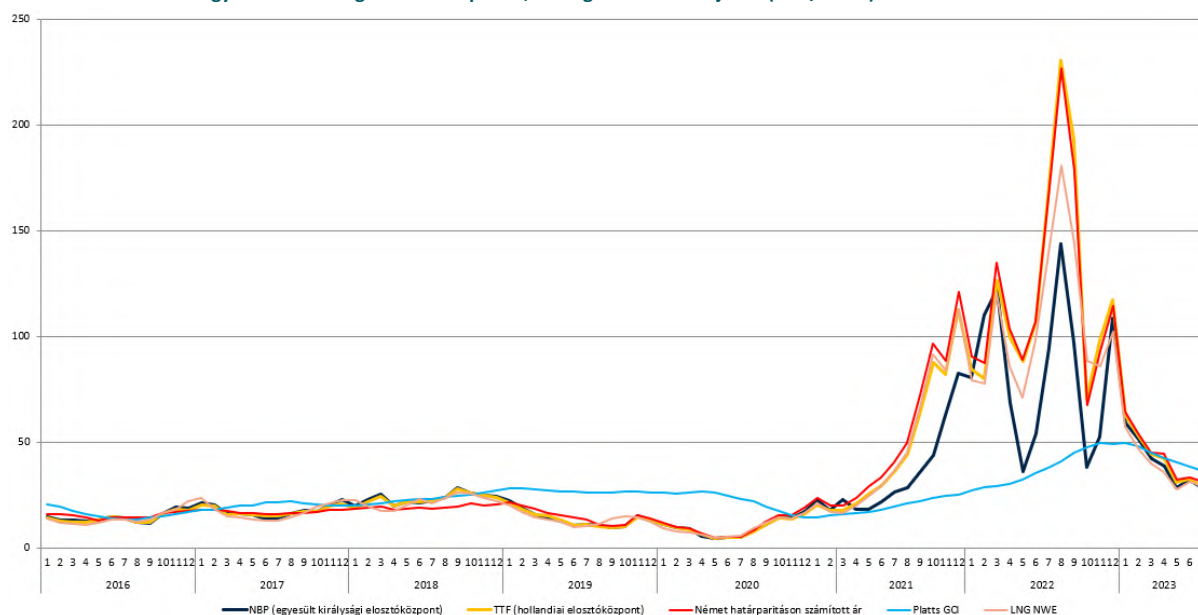
A historikus adatokat tekintve az európai **nagykereskedelmi gázárak** a 2015 és 2020 közötti időszakban 5 és 30 EUR/MWh között ingadoztak. Az árak 2019-ben és 2020-ban az addigi mélypontra (2020. május–júliusban 5 EUR/MWh alá) estek, amikor a viszonylag enyhe tél és a Covid19-világjárvány miatti lezárások visszafogták a gázkeresletet. A Covid19-világjárvány utáni helyreállítási időszak növekvő gázkereslete 2021 közepétől növelni kezdte a gázárakat. 2021 decemberére a megnövekedett európai és ázsiai gázkeresletnek, valamint az Oroszországból származó gázexport csökkenésének és a Gazprom tulajdonában lévő, majdnem üres európai tározóknak⁷ a ténye szűkítette az európai gázpiacokat, és 113 EUR/MWh-ra, a korábbi ártartomány több mint 3,5-szeresére emelte nagykereskedelmi árakat (6. ábra).

Ezt követően 2022 márciusában Ukrajna orosz megszállása a gázárakat új, 127 EUR/MWh-s csúcsra emelte. A geopolitikai kockázatok és az Európába irányuló orosz gázszállítások megszakadása miatt a gázpiac rendkívül ingataggá vált. A nyári hőhullámok, a vízhiány, a kevés megújuló és nukleáris villamosenergia-termelés és -tárolás növelte a gáz iránti keresletet. Ugyanakkor visszaesett az Oroszországból Európába irányuló gázszállítás, és bizonytalan volt, hogy rendelkezésre áll-e nagyobb mennyiségben szállítható LNG⁸. Ennek következtében a következő havi gázárak – az LNG-behozatal erőteljes növekedése ellenére – 2022. augusztus végére korábban nem tapasztalt szintre, 320 EUR/MWh-ra emelkedtek.

⁷ A Gazprom nem töltötte fel újra az európai leányvállalatai tulajdonában lévő gáztározókat, és nem kínált azonnali gázszállításokat a globális és az európai gázpiacokon jelentkező keresletnövekedés kezelésére, ami hozzájárulhatott a gázpiacok szűküléséhez. Más gáztározókat a magas nyári gázárak miatt nem töltöttek fel teljes mértékben.

⁸ 2022. június 8-án a Freeportban (USA) található LNG cseppfolyósító üzemben bekövetkezett tűz a létesítmény leállításához vezetett, és az USA LNG-exportkapacitását hozzávetőleg évi 20 milliárd m³-rel csökkentette. Ezzel párhuzamosan az északnyugat-európai infrastrukturális szűk keresztmetszetek (korlátozott LNG-visszagázosítás és határokon átnyúló csővezeték-kapacitás) megakadályozták, hogy nagyobb mennyiségben szállított LNG eljusson a kulcsfontosságú uniós piacokra.

6. ábra: Kiválasztott nagykereskedelmi gázárak Európában, névleges árakon kifejezve (EUR/MWh)

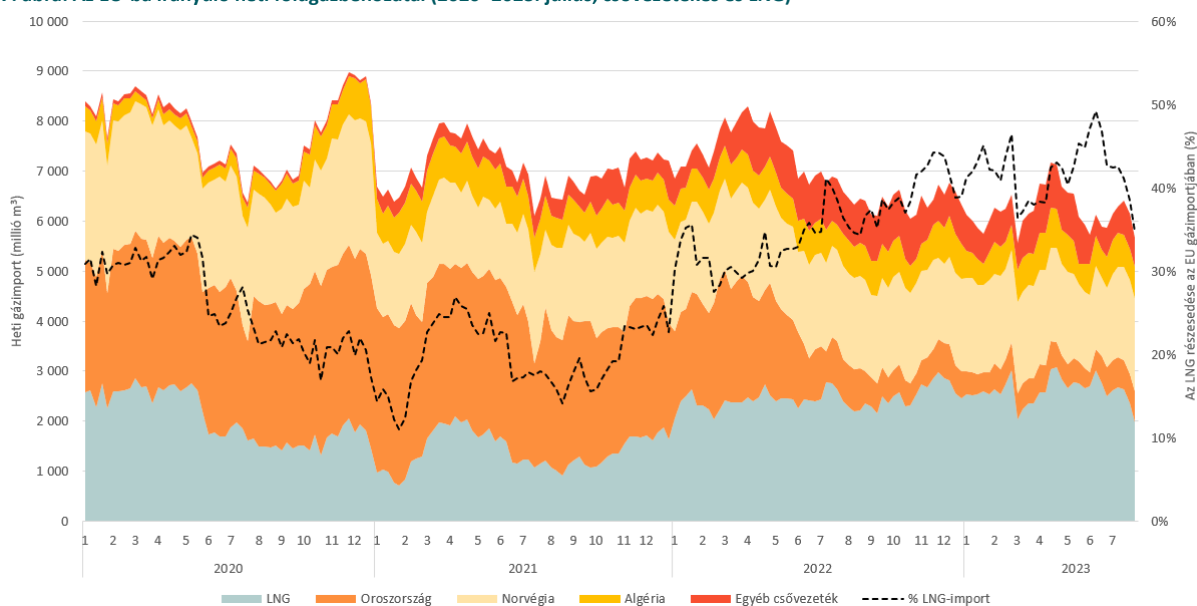

Forrás: Trinomics et al (2023), az S&P Platts, az EnergyMarketPrice, a BAFA, az Eurostat (Comext adatbázis) adatai alapján

2022 áprilisa óta az azonnali árak jelentős eltérést mutatnak az európai nemzeti gázelosztó központok között, ami az előző tíz évben nem tapasztalt tendencia. Az LNG-importkapacitással közvetlenül összekapcsolt elosztóközpontokban (például az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Belgiumban és Spanyolországban) jóval alacsonyabbak voltak a gázárak, mint azokban a tagállamokban, amelyeknek nincs közvetlen hozzáférésük LNG-terminálokhoz (akkoriban leginkább Németországban).

Az orosz gáz helyett Európa különösen az Egyesült Államokból importált (7. ábra) cseppfolyósított földgáz (LNG) felé fordult, amelyet a Norvégiából, az Egyesült Királyságból és Azerbajdzsánból nagyobb mennyiségben érkező csővezetékes behozatal egészített ki.

7. ábra: Az EU-ba irányuló heti földgázbehozatal (2020–2023. július, csővezetékes és LNG)

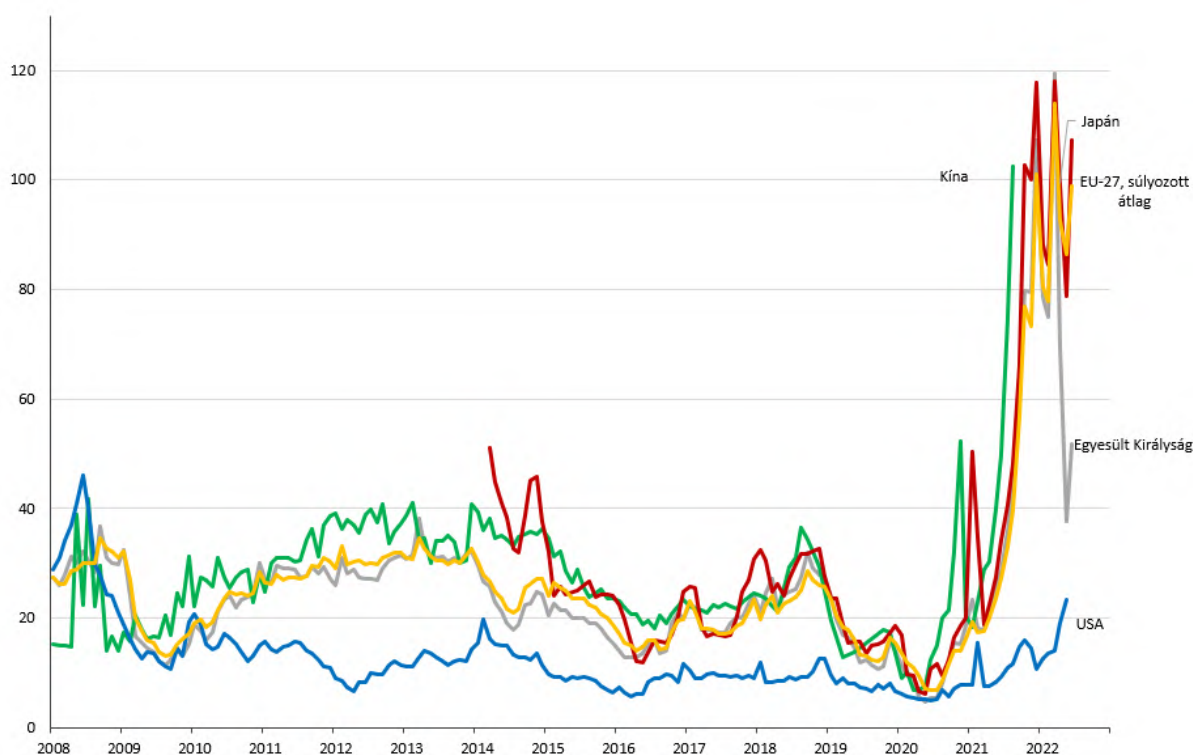

Forrás: Trinomics et al. (2023), az ENTSO-G és a Brueghel adatai alapján

Az LNG-behozatal a Covid19-világjárvány alatti nagyon alacsony szintről nőtt, és 2022-ben elérte a historikusan legmagasabb szintet, 73 %-kal magasabb volt, mint 2021-ben. Az LNG uniós gázbehozatalon belüli részesedése a 2021. évi 20 % alatti értékről 2023 szeptemberére 40 % fölé emelkedett. Ez – az uniós keresletcsökkentési törekvésekkel és az alacsonyabb ázsiai gázfogyasztással együtt – lehetővé tette Európa számára, hogy a 2022/2023-as tél előtt újra feltöltse a gáztározókat, és elérje a földgáztárolásról szóló rendeletben⁹ meghatározott célokat.

Az európai nagykereskedelmi piacokon a gázárak mindig magasabbak voltak, mint a legnagyobb gázexportőr országokban (Kanada, Norvégia, Oroszország és az Egyesült Államok), és hasonlóak voltak a G20-akhoz tartozó többi ország gazdaságaiban alkalmazott árakhoz. A gázárak exponenciális emelkedése jelentős hatást fejtett ki mind Európában, mind más gázimportőr országokban (8. ábra), míg a gáztermelő országokban nem változtak ilyen drasztikusan az árak.

8. ábra: Másnapi nagykereskedelmi gázárak az EU-ban (súlyozott átlag), Kínában, Japánban, az Egyesült Királyságban és az USA-ban (EUR₂₀₂₁/MWh⁴)

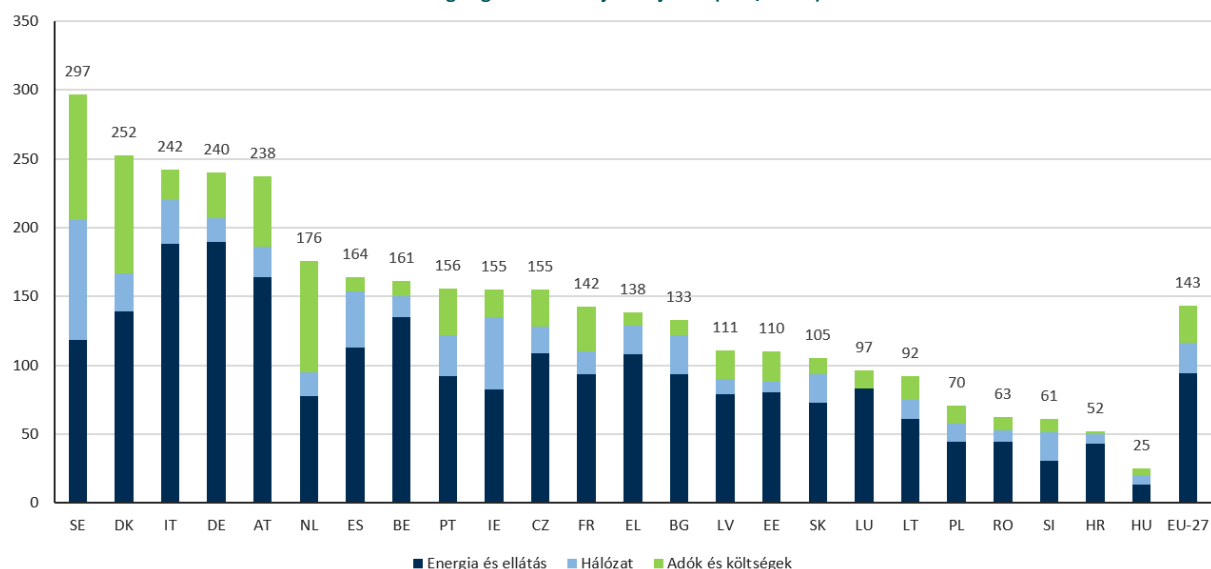

Forrás: Trinomics et al., az S&P Platts adatai alapján

A **kiskereskedelmi gázárakat** elsősorban a nagykereskedelmi gázárak vezérik, de a 2021-ben és 2022-ben bekövetkezett változások eltérő módon tükröződtek a tagállamokban (a továbbhárítás nagyságrendjében és sebességében) (9). Ez elsősorban a nemzeti válságenyhítési intézkedések típusa és ambíciói közötti különbségeknek, valamint a tagállamok eltérő szerződéses és hosszú távú struktúráinak és a kiskereskedők eltérő gázbeszerzési stratégiáinak (hosszú távú szerződések, árfedezet) tudható be.

⁹ [EUR-Lex – 02022R1032-20220630 – HU – EUR-Lex \(europa.eu\).](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj)

9. ábra: Az uniós háztartásoknak felszámított átlagos gázárak 2023 januárjában (EUR/MWh)

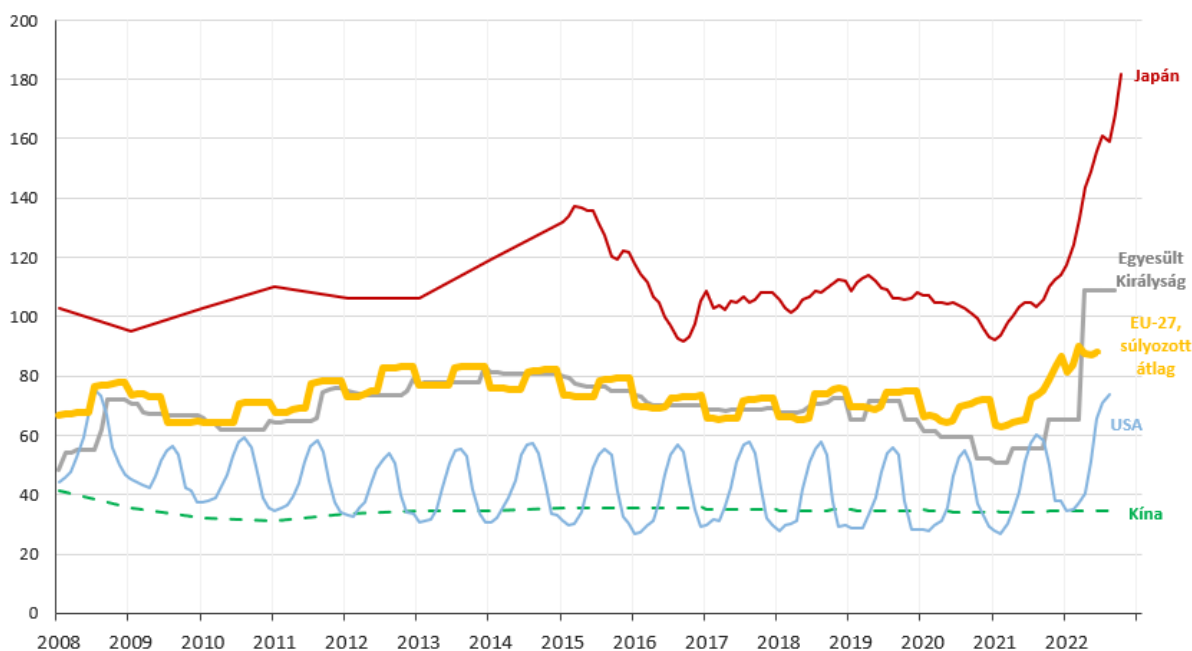
Forrás: Trinomics et al. (2023), a VaasaETT adatai alapján

Az uniós háztartásoknak felszámított átlagos kiskereskedelmi gázárak a 2021. évi 68 EUR/MWh-ról 2023 januárjára 143 EUR/MWh-ra emelkedtek. Az uniós átlagár háttérben jelentős eltérések voltak a tagállamok között: a legmagasabb és a legalacsonyabb ár aránya a 2021. évi 3,5-ről 2023-ra 10 fölé emelkedett.

A válság következtében az energiaköltségek, a hálózati díjak, valamint az adók és illetékek háztartási gázárakon belüli relatív aránya jelentősen megváltozott. Az energiaköltség-összetevő (nagykereskedelmi ár és felár) 2021-ben a kiskereskedelmi ár 44 %-át tette ki, de 2023-ban elérte a 66 %-ot. A hálózati díjakat tartalmazó összetevő aránya 23 %-ról (2021) 16 %-ra csökkent (2023). Az adók, az illetékek és a héa aránya a 2010. évi 28 %-ról 2021-ben 34 %-ra nőtt, majd ezt követően a kiskereskedelmi árakba való kormányzati beavatkozás eredményeként 2023-ban jelentősen, 18 %-ra csökkent.

Az ipari kiskereskedelmi gázárak az EU-ban jóval magasabbak, mint az USA-ban és más gáztermelő országokban, bár 2021-ben és 2022-ben ezek is emelkedtek. Az Egyesült Királyságban alkalmazott árak nagyon hasonlóak és az uniós átlaghoz, bár 2022-ben némileg eltértek, mivel az Egyesült Királyság könnyebben fér hozzá az LNG-hez és a hazai gáztermeléshez. Kínában és Japánban – ezen országok magasabb nagykereskedelmi árai és az LNG-szállításoktól való függése miatt – az ipari gázárak korábban magasabbak voltak.

10. ábra: Az ipari kiskereskedelmi gázárak az EU-ban és kiválasztott országokban (EUR₂₀₂₁/MWh⁴)

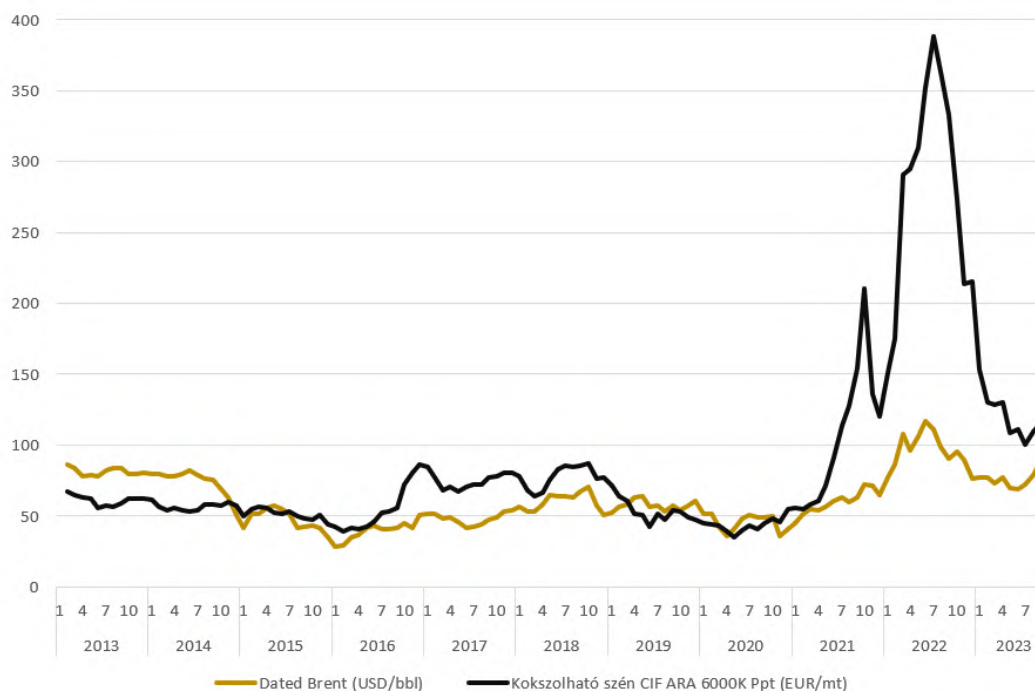

Forrás: Trinomics et al (2023), az Eurostat, az USA Energiaügyi Minisztériuma, az Enerdata (BEIS, NBS) adatai alapján

2.3. Olaj és szén

Az elmúlt években a **nyersolajárak** újabb volatilitási periódusai is megfigyelhetők voltak, majd az árak a Covid19-világjárvány miatti kijárási korlátozások első hónapjaiban – a kereslet jelentős csökkenése és a túlkínálat miatt – 2020 áprilisában (Dated Brent árfolyamon) kevesebb mint 20 USD/hordóra estek vissza. A nyersolajárak a gazdasági fellendüléssel, valamint a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó utazási korlátozások enyhítésével párhuzamosan emelkedni kezdtek, és 2022 márciusában 130 USD/hordó áron tetőztek. Azóta az árak – az OPEC+ termelés-csökkenése, valamint a tágabb Közel-Keleten tapasztalható geopolitikai feszültségek és konfliktusok ellenére – 80 USD/hordó alá estek, főként az Egyesült Államok megnövekedett termelésének és a viszonylag alacsony ázsiai fogyasztásnak köszönhetően (11).

11. ábra: A nyersolaj és a hőerőművek fűtésére használt szén árainak havi átlaga (USD/bbl; EUR/mt)

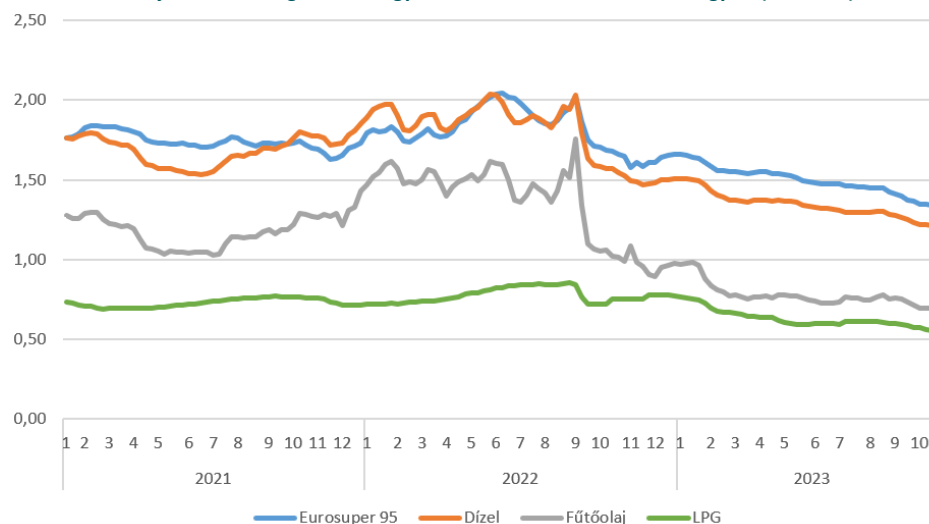
Forrás:

Energiügyi Főigazgatóság, az Energiapiaci Megfigyelőközpont ENERScope adatbázisa alapján

A **szénárak** 2020 szeptembere óta is jelentősen emelkedtek, mintegy 50 EUR/tonnáról 2022 júliusára több mint 380 EUR/tonnára, ami a Covid19-világjárvány utáni megnövekedett keresletnek, a nukleáris energia termeléséhez kapcsolódó problémáknak, valamint a villamosenergia-termelés gázalapúról szénalapúra való átállásának tudható be. Azóta a szénárak alacsonyabb szinten stabilizálódtak, és 2023 első felét 111 EUR/tonnával zárták.

Az **olajtermékek** (12. ábra) kiskereskedelmi árai összességében a nyersolajár tendenciáját követték, és 2022 őszét követően jelentősen csökkentek. A dízelolaj és a fűtőolaj árának emelkedése drasztikusabb volt, főként a világszerte korlátozott finomítói kapacitások miatt.

12. ábra: A kőolajtermékek átlagos uniós fogyasztói ára, vámokkal és adókkal együtt (EUR/liter)

Forrás: Energiügyi Főigazgatóság, az Energiapiaci Megfigyelőközpont ENERScope adatbázisa alapján

A több tagállamban biztosított ideiglenes adókedvezmények és egyéb támogatási formák csak részben mérsékeltek az emelkedő tüzelőanyagárakat. A dízelolaj kiskereskedelmi árai a tagállamok többségében 2022 márciusában érték el a legmagasabb szintet, majd 2022 decemberére átmeneti adókedvezmények és egyéb támogatási intézkedések miatt csökkentek. Ezen ideiglenes intézkedések hatályvesztése után a tagállamok többségében 2023 szeptemberében a dízelolaj ára ismét emelkedett, de általában alacsonyabb maradt, mint a válság árcsúcsán.

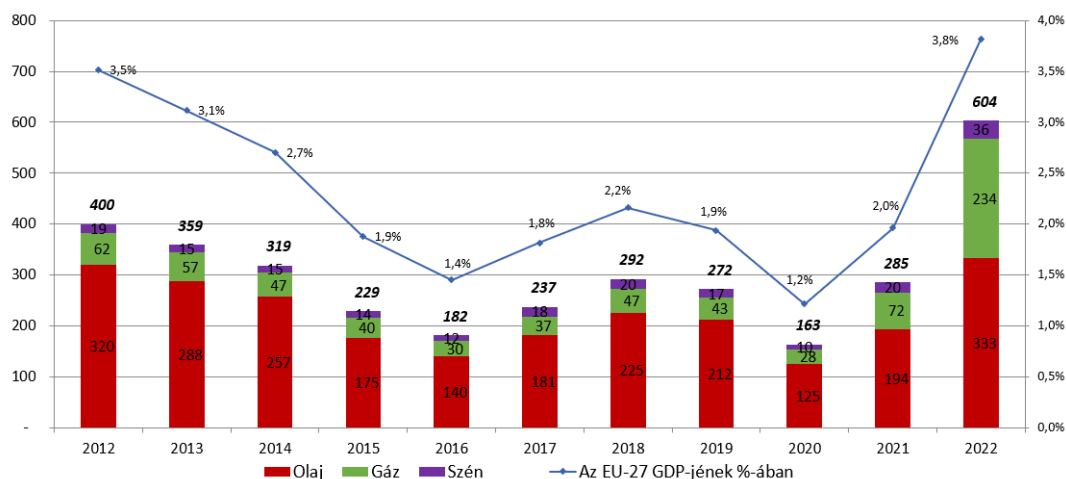
3. AZ ENERGIÁKÖLTSÉGEKRE JELLEMZŐ TENDENCIÁK

3.1. Az uniós energiainport-számla

Az uniós energiainport-számla a Covid19-világjárvány hatása miatt (13. ábra) 2020-ban 163 milliárd EUR-ra csökkent, majd 2021-ben 285 milliárd EUR-ra emelkedett. 2022-ben példátlan szintet, 604 milliárd EUR-t ért el (az EU-27 GDP-jének 3,8 %-a). 2021-ben az olajárak ösztönözték a növekedést (az olajimport a teljes importszámla 69 %-át tette ki), míg 2022-ben az olaj- és a gázárak egyaránt hozzájárultak az uniós importszámla növekedéséhez.

Az, hogy az energiainport-számla 2020-ban a GDP 1 %-ára esett vissza, 2021-ben és 2022-ben pedig meredeken, a GDP közel 4 %-ára emelkedett, jól mutatja, hogy a fosszilis tüzelőanyagok ára milyen mértékben befolyásolja a növekedést, és hogy az uniós gazdaságok a világjárvány idején a jóval alacsonyabb energiaszámlának köszönhetően elkerülték a súlyos recessziót. Az alacsonyabb árak ellenére a 2023. évi energiaszámla historikusan még mindig nagyon jelentős lehet – bár jóval alacsonyabb, mint 2022-ben –, és visszafoghatja az európai gazdasági növekedést.

13. ábra: Becsült uniós energiainport-számla, 2014–2022 (milliárd EUR; az uniós GDP %-ában)

Forrás:

Trinomics, Energiaügyi Főigazgatóság, az Eurostat Comext adatbázisának adatai alapján

Másképpen fogalmazva: ha a válság előtt a karbonszegény energetikai átállást felgyorsították volna, az EU-nak kevesebb fosszilis tüzelőanyaga lett volna az energiaszerkezetben (2021-ben még mindig 69 %), és az ingadozó energiaárak hatása jóval kisebb lett volna.

3.2. A háztartások energiakiadásai

Az európai háztartások energiakiadásai (a kiskereskedelmi árak és a háztartások fogyasztása alapján) valamennyi jövedelmi szinten csökkentek 2012 és 2021 közepe között, amikor az

energiaválság megfordította a tendenciát. 2020-ban¹⁰ az alacsony jövedelmű európai háztartások¹¹ a teljes költségvetésüknek átlagosan 7,8 %-át (953 EUR-t) költötték energiára. Az alsó sávhoz tartozó közepes jövedelmű háztartások és a közepes jövedelmű háztartások abszolút energiakiadása általában magasabb, de ez a kiadás a háztartások költségvetésének kisebb hányadát teszi ki. 2020-ban ezek a háztartások a teljes költségvetésük 7,2 %-át, illetve 6,4 %-át költötték energiára (a 2010. évi 7,6 %-hoz és 6,9 %-hoz képest).

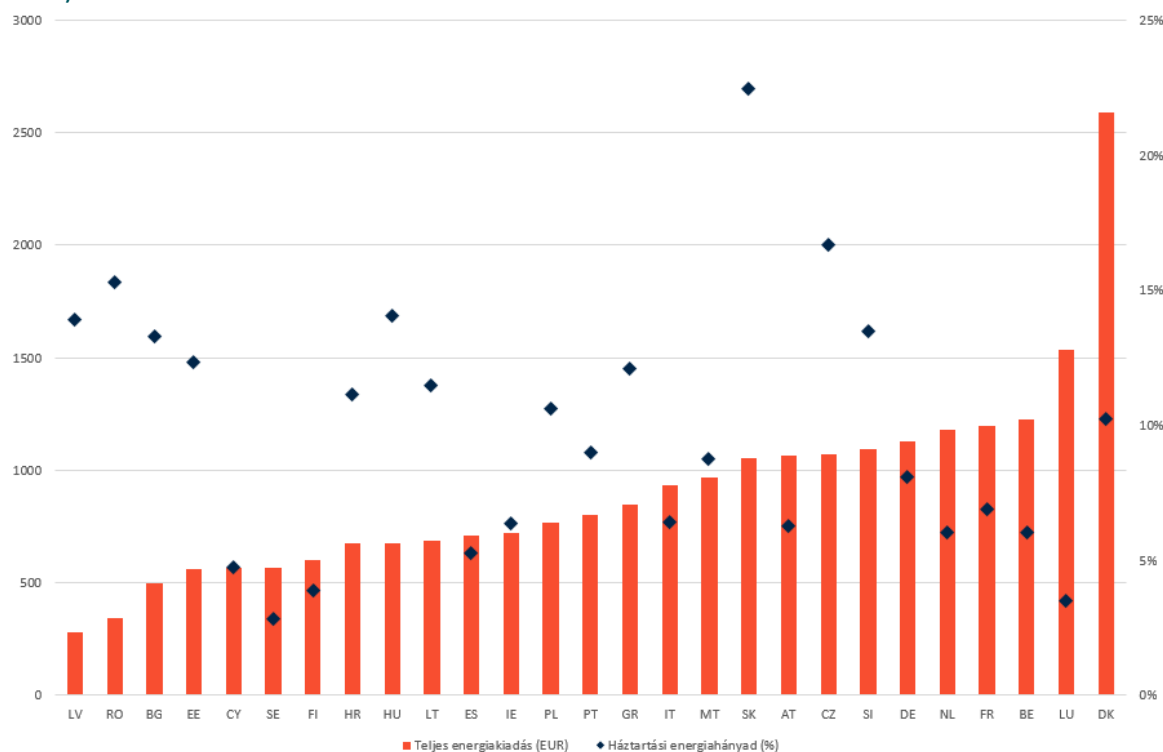
Az emelkedő energiaárak – különösen 2021 második felében és 2022 folyamán – a szokásosnál magasabb energiakiadásokat eredményeztek az európai háztartások számára (14. ábra), és egyre több háztartás számára okozott nehézséget a saját energiaigényének kielégítése. Az energiaköltségek 2022. évi növekedése aránytalanul nagy mértékben érintette a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásokat. Az uniós tagállamokban az alacsony jövedelmű háztartások energiakiadása becslések szerint 12 %-ra emelkedett 2020 és 2022 között.

Ezt a növekedést elsősorban a földgáz, a folyékony tüzelőanyagok és a villamos energia ára okozta, és az energiafogyasztás csökkentésére irányuló intézkedésekkel nem lehetett ellensúlyozni. A háztartások energiakiadásait támogató nemzeti intézkedések hozzájárultak az energiaválság hatásának enyhítéséhez, ezek az intézkedések (például a héakulcsok csökkentése) azonban nagyon gyakran nem kifejezetten a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásokat célozták meg.

¹⁰ A háztartási költségvetési felmérésből rendelkezésre álló legfrissebb adatok.

¹¹ Ez a jelentés az első jövedelmi decilisbe tartozó háztartásokat alacsony jövedelműként határozza meg; az alsó sávhoz tartozó közepes jövedelmű háztartások a harmadik jövedelmi decilisbe tartoznak; az ötödik jövedelmi decilis pedig a közepes jövedelmű háztartások leképezéséhez használatos. Azon tagállamok esetében, amelyeknél csak kvintilis-alapú adatok állnak rendelkezésre, az első, a második, illetve a harmadik jövedelmi kvintilis használatos.

14. ábra: Energiakiadások az alacsony jövedelmű háztartásokban (abszolút és %-os arány a háztartások teljes költségvetésében, 2020¹²)

Forrás: Trinomics et al., a háztartások fogyasztási kiadásaira vonatkozó eseti adatgyűjtés alapján

A háztartások helyzete jelentősen eltért az uniós tagállamokban, mind az abszolút kiadások tekintetében, mind az összes kiadás arányában kifejezve.

- Relatív értelemben a legszegényebb háztartások a háztartási költségvetésüknek több mint 20 %-át költötték energiára Szlovákiában, míg Svédországban és Luxemburgban a költségvetésüknek kevesebb mint 5 %-át.
- Abszolút értelemben a legszegényebb háztartások Lettországon és Romániában kevesebb mint 500 EUR-t, míg Luxemburgban több mint 1 500 EUR-t, Dániában pedig több mint 2 500 EUR-t költöttek energiatermékekre.

Ami a fogyasztók választási lehetőségeit illeti, 2022-ben a villamos energia maradt a legdrágább energiahordozó (252 EUR/MWh) (1). Összehasonlításképpen a földgáz (2022-ben 86 EUR/MWh) és a kőolajalapú tüzelőanyagok (140–203 EUR/MWh) olcsóbbak voltak. Még annak figyelembevételével is, hogy a hőszivattyúk jóval hatékonyabbak, mint a kőolaj- vagy földgázalapú fűtőberendezések¹³, a gáz- és a villamosenergia-árak közötti különbség lelassíthatja a háztartások fűtésének és hűtésének villamosítását.

¹² Az adatok a következő évi adatok: Portugália (2010), Svédország (2012), Írország (2015), Málta (2015), Hollandia (2015), Ciprus (2016), Észtország (2016), Finnország (2016), Litvánia (2016), Spanyolország (2017), Franciaország (2017), Németország (2018), Dánia (2018), Szlovénia (2018), Horvátország (2019), Lettország (2019), Románia (2019), Szlovákia (2019). Az összes többi ország esetében 2020. évi adatok álltak rendelkezésre. Az Európa 2020 stratégia átlaga azon tagállamok kiadási adatain alapul, amelyek 2020-ra vonatkozóan jelentést tettek, és amelyekben a megkérdezett háztartások számát közölték. Ezek közé tartozik Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Magyarország, Olaszország és Luxemburg. Az átlag súlyozása a háztartások száma szerint történt.

¹³ Lásd például: <https://www.technologyreview.com/2023/02/14/1068582/everything-you-need-to-know-about-heat-pumps>

1. táblázat: A háztartások különböző energetikai választási lehetőségeinek összehasonlítása az EU-ban (MWh)

Összetevő	Villamos energia (egyenáram)		Gáz (D2)		Motorbenzin		Dízel		Fűtőolaj	
	2022. évi ár (EUR/MWh)	2022. évi arány	2022. évi ár (EUR/MWh)	2022. évi arány	2022. évi ár (EUR/MWh)	2022. évi arány	2022. évi ár (EUR/MWh)	2022. évi arány	2022. évi ár (EUR/MWh)	2022. évi arány
Energia	111	44 %	41	48 %	109	54 %	109	60 %	105	75 %
Hálózat	80	32 %	21	25 %						
Adók	59	24 %	23	27 %	94	46 %	74	40 %	35	25 %
Összesen	252		86		203	100 %	183	100 %	140	100 %

Forrás: Eurostat; a villamos energia esetében: NRG_PC_204 és NRG_PC_204_C, az első félévre vonatkozó adatok; a gáz esetében: NRG_PC_202 és NRG_PC_202_C, az első félévre vonatkozó adatok; Energiaügyi Főigazgatóság, (olajtermékekre vonatkozó) heti olajipari értesítő (Weekly Oil Bulletin), 2022. évi adatok. A motorbenzin MWh-ra történő átváltása 1 000 l = 8,9 MWh tényező alkalmazásával történt. A dízelolaj és a fűtőolaj MWh-ra történő átváltása 1 000 l = 10 MWh tényező alkalmazásával történt.

3.3. Ipari energiaköltségek

Bár az energia elengedhetetlen a gazdasági tevékenységhez, egyre szerényebb a szerepe az európai ipari termelési költségekben. Az átlagos európai vállalkozások (2. táblázat) számára az energiaköltségek 2019-ben¹⁴ a termelési költségek 1,7 %-át tették ki, szemben a 2010. évi 2,3 %-kal. Ebben az időszakban az energiaköltségek csökkentését leginkább a nagyobb energiahatékonyság ösztönözte. A tüzelőanyag-váltás (például kőolajról földgázra vagy földgázról villamos energiára váltás) kisebb szerepet játszott.

2. táblázat: Energiaköltség-hányad az ipari ágazatokban 2019-ben

A termelési költségek energiaköltség-hányada	
Európai vállalkozások átlaga	1,7 %
Feldolgozóipari ágazatok	
Számítógépek és elektronikai cikkek	0,6 %
Gyógyszeripari termékek	0,9 %
Vas és acél	6,1 %
Nemvasfémek	3,0 %
Agyag építőanyagok	9,0 %
Cement, mész és gipsz	13,4 %
Nem feldolgozóipari ágazatok	
Ásványi nyersanyag-kitermelő ipar	4,7 %
Építőipar	1,0 %
Kereskedelem	0,2 %
Szárazföldi szállítás	34,1 %
Légi szállítás	29,2 %
Szálláshely-szolgáltatás és éttermi vendéglátás	2,1 %
Információ és kommunikáció	0,4 %

Forrás: Trinomics et al. (2022), az Eurostat és az ipari energiaköltségekre vonatkozó, nagymértékben összesített adatok eseti gyűjtése alapján.

¹⁴ A szövegezés idején (2023. október) az uniós ipar esetében az energiaárakra és -költségekre vonatkozóan hiánytalan és megbízható adatok csak 2019-ig állnak rendelkezésre, míg 2020-ra és 2021-re vonatkozóan részleges adatok állnak rendelkezésre.

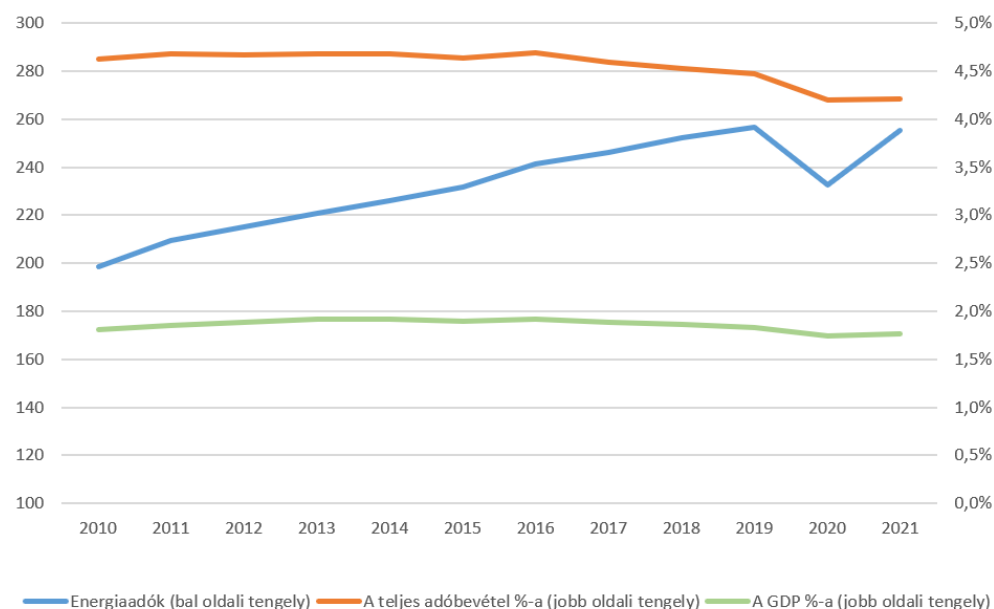
A termelési költségek energiaköltség-hányada az energiaigényes iparágak számára jelentősebb. A leginkább energiaigényes alágazatokban az energia aránya a termelési költségeken belül nagyon magas szintet érhet el, különösen a *műtrágya-ágazatban* (71 %), a *vasötvözet- és szilícium-ágazatban* (38 %), a *nyersalumínium-ágazatban* (34 %), a *kerámiaipari ágazatban* (37 %), az *öblösüveg-gyártási ágazatban* (23 %) és a *cinkágazatban* (22 %). A legfrissebb rendelkezésre álló adatok¹⁵ arra engednek következtetni, hogy 2021 és 2022 első negyedéve között az átlagos energiaköltség-hányad 20–55 %-kal növekedhetett volna ezekben az ágazatokban. A földgázt alapanyagként és energiaforrásként egyaránt felhasználó *műtrágya-ágazatban* az energiaköltségek addigra akár a termelési költségek 90 %-át is elérhették volna.

Nemzetközi szempontból egyes nem uniós G20-országok feldolgozóipari ágazataiban gyakran alacsonyabbak az energiaköltségek a következőknek köszönhetően: i. bőségesen rendelkezésre álló hazai energiaforrásokhoz való hozzáférés; ii. szigorú tisztaenergia- és éghajlat-politika hiánya; vagy iii. energiatámogatások és egyéb kormányzati támogatási intézkedések. Ez arra utal, hogy az európai iparnak továbbra is törekednie kell az energiahatékonyság javítására és a dekarbonizációra, ami hozzájárulhat a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függőség csökkentéséhez és a nemzetközi kereskedelmi partnerek energiaáraihoz képest tapasztalható különbség áthidalásához.

3.4. Energiaadóztatás

Az energiatermelést és az energiafogyasztást egyaránt terhelő energiaadók jelentős bevételt biztosítanak az uniós tagállamok költségvetése számára. Az energiaadó-bevételek 2010 és 2019 között átlagosan a GDP 1,88 %-át tették ki, de a Covid19-világjárvány alatti alacsonyabb energiaárak és alacsonyabb fogyasztás miatt a GDP 1,74 %-ára estek vissza. A 2021-re vonatkozóan rendelkezésre álló adatok a tagállamok által beszedett energiaadók növekedését jelzik, amelyek 255 milliárd EUR-t, azaz az uniós GDP 1,76 %-át és a teljes adóbevétel 4,2 %-át tették ki (15).

15. ábra: Energiaadó-bevételek az EU-27-ben (milliárd EUR; a GDP %-ában)

Forrás: Trinomics et al., az Eurostat adatai alapján (env_ac_tax)

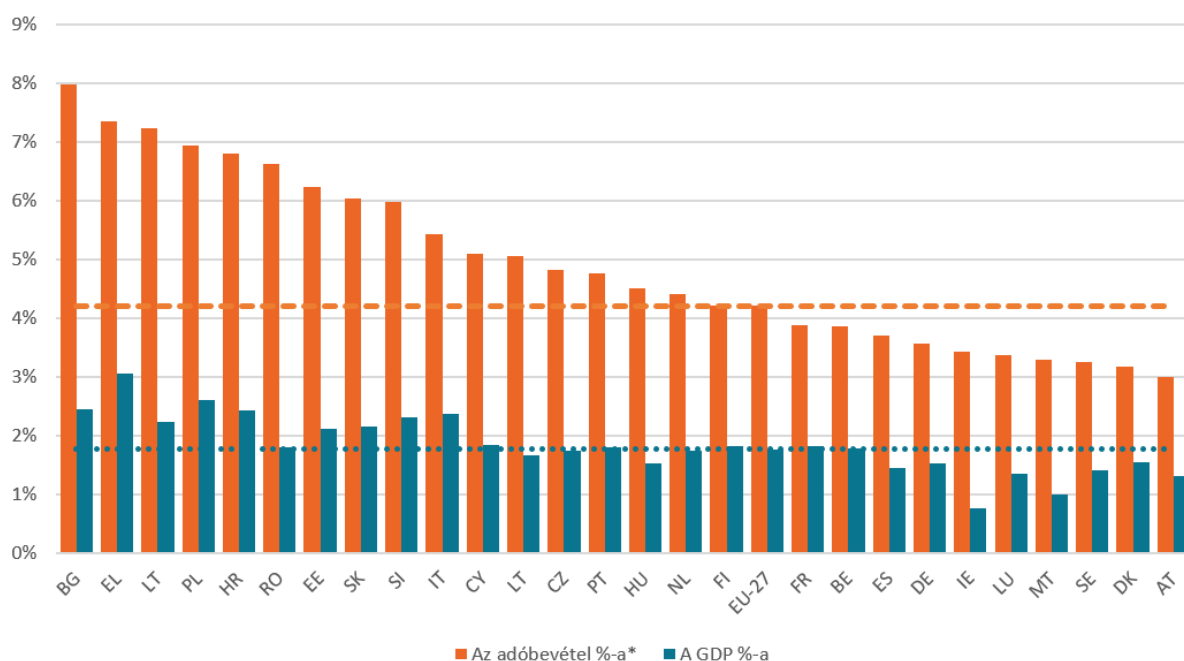
*: Az adókból és társadalombiztosítási járulékokból (többek között az imputált társadalombiztosítási járulékokból) származó összes bevétel százalékos aránya

¹⁵ Hat ipari ágazat 60 üzemétől beérkezett, alulról felfelé építkező kérdőívre adott válaszokban 2022-ben gyűjtött adatok alapján.

Az energiaadóknak az államháztartási bevételben betöltött szerepe tagállamonként jelentősen eltér. 2021-ben Bulgáriában az energiaadók a teljes adóbevétel 8 %-át tették ki, míg Ausztriában ez az arány mindössze 2,9 % volt (16. ábra). A GDP-hez képest az energiaadóból származó bevétel Görögországban volt a legmagasabb (3,1 %), Írországban pedig a legalacsonyabb (0,8 %). Az alacsonyabb egy főre jutó GDP-vel rendelkező tagállamokban általában nagyobb az energiaadók aránya a teljes adóbevételhez és a GDP-hez képest is.

A 2022-re vonatkozó végleges hivatalos statisztikák hiányában a válság 2022. évi energiaadó-bevételekre gyakorolt hatása továbbra is bizonytalan. A magasabb kiskereskedelmi árakhoz kapcsolódó héabevétel nőtt volna. Ezzel szemben az alacsonyabb energiaigény, valamint a héakulcsokat átmenetileg mérséklő és egyes tagállamokban visszatérítéseket bevezető szakpolitikai intézkedések csökkentették volna az energiaadó-bevételeket, különösen a jövedéki adók esetében.

16. ábra: Energiaadó-bevétel az adóbevétel és a GDP százalékában¹⁶ (2021)

Forrás: Eurostat (env_ac_tax adatsor)

*: Az adókból és társadalombiztosítási járulékokból (többek között az imputált társadalombiztosítási járulékokból) származó összes bevétel százalékos aránya

3.5. Az energiaárak hatása a tiszta technológiákra – a hőszivattyúkra vonatkozó esettanulmány

Az energiaárak jelentős hatást gyakorolnak a megújuló energiaforrások alternatíváinak pénzügyi vonzerejére és az energetikai átállásra. E kapcsolat megértése érdekében elemeztünk egy olyan kulcsfontosságú intézkedést, amelyet a háztartások hozhatnak energiafelhasználásuk és kibocsátásuk csökkentése érdekében: a gázfűtésről a hőszivattyúval történő elektromos fűtésre való átállást¹⁷

¹⁶ A legfrissebb rendelkezésre álló adatok 2020-ra vonatkoznak.

¹⁷ A következő alapján: *Analysis of the affordability of switching to renewable heating for a standardised middle-income family in the EU* (A megújuló fűtésre való átállás megfizethetőségének elemzése egy standardizált közepes jövedelmű család számára az EU-ban), az Európai Környezetvédelmi Hivatal tanulmánya (2021).

A kazánokat felváltó hőszivattyúk életképességét a következő tényezők befolyásolják:

- beruházási költségek;
- üzemeltetési költségek (például villamosenergia-árak);
- fűtési igény és a fűtés áramlási hőmérséklete¹⁸.

A közelmúltbeli gázáremelések előtt az EU-27-ben a villamosenergia-ár és a gázár átlagos aránya 2,8 körül volt, támogatás nélkül a hőszivattyúk élettartamra vetített költsége a gázkazánokéhoz hasonló volt. A közelmúltbeli magas gázárak azonban a hőszivattyúkat az élettartamuk során jóval olcsóbbá tették. A hosszú távú gáz- és villamosenergia-árakat figyelembe véve a hőszivattyúk lehetővé teszik, hogy egy tipikus háztartás¹⁹ 20–25 %-kal csökkentse fűtési energiaszámláit (évente 300–700 EUR megtakarítás), és a beruházása 6–9 éven belül megtérüljön.

A gázfűtésről a hőszivattyúkra való átállás további előnye, hogy egy átlagos háztartás 1 200–2 400 m³ gázt takaríthat meg, és évi 70 %-kal csökkentheti kibocsátását. A hőszivattyúk által felhasznált villamos energia előállításához szükséges további gáz kevesebb mint 10 %-kal²⁰ járul hozzá a teljes gázigényhez. Ez tágabb összefüggésben azt jelenti, hogy az 1 millió hőszivattyúból származó gázmegtakarítás 2021-ben az EU-ba irányuló orosz gázszállítás mintegy 1 %-ának felelne meg.

¹⁸ Minél magasabb a hőmérséklet-emelkedés, azaz a fűtés áramlási hőmérséklete és a hőforrás (levegő vagy talaj) hőmérséklete közötti különbség, annál alacsonyabb a hőszivattyú teljesítménytényezője.

¹⁹ 110 m²-es házban élő, átlagos négyszemélyes háztartás. A négy reprezentatív fűtési profil a hideg éghajlati övezetben (például Lengyelország) és a mérsékelt éghajlati övezetben volt (például Hollandia) átlagos vagy jó szigetelési szinttel.

²⁰ Évente háztartásonként mintegy 100 m³.

4. KÖVETKEZTETÉS

2022-ben az EU egységesen, szolidaritást tanúsítva és határozottan lépett fel válság leküzdése érdekében. Az uniós tagállamok a gázpiaci árképzés átláthatóságának növelését, a túlzott gázárak kezelését, valamint szolidaritási intézkedések tervezését célzó intézkedésekről állapodtak meg, amelyek mindegyike szerepet játszott az európai piacok megnyugtatásában.

Míg a nagykereskedelmi villamosenergia- és gázárak 2022 vége óta jelentősen visszaestek, továbbra is magasabbak, mint a válság előtt; még mindig a korábbi szintjüknek kb. kétszeresét teszik ki. A magasabb árak még mindig jelentős hatást gyakorolnak az energiaszámlákra, különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartások és vállalkozások esetében²¹. Az energiaköltségek emelkedése az alacsony jövedelmű háztartások energiakiadásainak növekedéséhez vezetett. Hasonlóképpen, az energiaigényes iparágakban az energiaköltség-hányad korábban megfigyelt csökkenése megállt, és a tendencia megfordulása jelentős kihívásokhoz vezetett az energiaigényes iparágak többsége számára, annak ellenére, hogy történeti összehasonlításban jó eredményt értek el az energiahatékonyság javítása terén. Az EU gazdaságának egészére gyakorolt hatás szintén jelentős volt, mivel a fosszilis tüzelőanyagok uniós importszámlája jelentősen megemelkedett, ami elsősorban a drasztikusan megemelkedett gáz- és olajáraknak tudható be.

Ezzel szemben a 2024-re vonatkozó energiapiaci kilátások lényegesen javultak. A tagállamok és a Bizottság által az energiaválság leküzdése érdekében bevezetett intézkedések²² jelentős mértékben hozzájárultak ehhez. Mindazonáltal az Európába irányuló orosz csővezetékes gázszállítás szűkülést okozott a globális gázpiacokon, és ez a helyzet várhatóan mindaddig így marad, amíg 2025-től nem érkezik közvetlenül új LNG-cseppfolyósítási kapacitás. 2024-ben számos kockázat is bekövetkezhet, és kiterjedt reakciókat válthat ki az energiapiacokon, ilyen többek között az ázsiai kereslet erőteljes élénkülése, a szélsőséges időjárási viszonyok, az Oroszországból érkező gázimport további csökkenése, valamint a Közel-Keleten és máshol zajló fegyveres konfliktusok. E kockázatok kezelése érdekében a 2022-ben bevezetett vészhelyzeti intézkedések némelyikét meghosszabbították²³.

A 2021/2022-es válság már hosszú távú változásokat idézett elő az EU gázellátásában, és az LNG részesedése jelenleg sokkal (hozzávetőleg 40 %-kal) magasabb. A felgyorsított energetikai átállás már a következő évtizedben fokozatosan további változásokat indít el a gáz kínálat és -kereslet területén. Az EU dekarbonizációs munkájának támogatása és a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való nagyobb függetlenség elérése érdekében fokozni kell a megújuló gázok használatát.

A karbonszegény és a megújuló technológiák széles körű alkalmazása, az energiahatékonysági intézkedések, valamint a fűtés és a közlekedés területén a fokozottabb villamosítás szintén hozzájárulhat ahhoz, hogy a jövőben elkerülhetők legyenek a fosszilis tüzelőanyagok okozta válságok. Az előrejelzések szerint a hőszivattyúkhoz és az elektromos járművekhez hasonló

²¹ A kkv-kra kifejtett hatást a [kkv-követek jelentése részletezi: SMEs and rising energy prices - First findings & recommendations \(A kkv-k és a növekvő energiaárak – Első megállapítások és ajánlások\)](#).

²² Ezek az intézkedések magukban foglalják az ellátás diverzifikálását, a keresletcsökkentést, az LNG-importkapacitás bővítését, a gáztározók előzetes feltöltésére vonatkozó kötelezettségeket, a keresletösszevonást és a közös beszerzést, valamint a magas árak és a volatilitás kezelésére irányuló intézkedéseket (például piaci korrekciós mechanizmus, napközbeni volatilitási mechanizmus).

²³ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2023/12/19/energy-prices-and-security-of-supply-council-agrees-to-extend-emergency-measures/>

technológiák fontos szerepet töltenek majd be a háztartások költségvetésének védelmében, és egész élettartamuk alatt jelentős megtakarításokat eredményeznek. Az európai vállalatok versenyképességének megőrzése érdekében az energiaigényes iparágaknak továbbra is javítaniuk kell az energiahatékonyságukat, miközben az EU egyrészt olyan intézkedéseket fog bevezetni, amelyek a villamosenergia-piacok új kialakítása révén alacsonyabb költségek mellett teszik lehetővé a megújuló energiaforrások használatát, másrészt pedig az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmushoz hasonló intézkedések végrehajtása révén nemzetközi szinten egyenlő versenyfeltételeket fog biztosítani.